

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè Lutherana[m], Li-||bri nouem.||

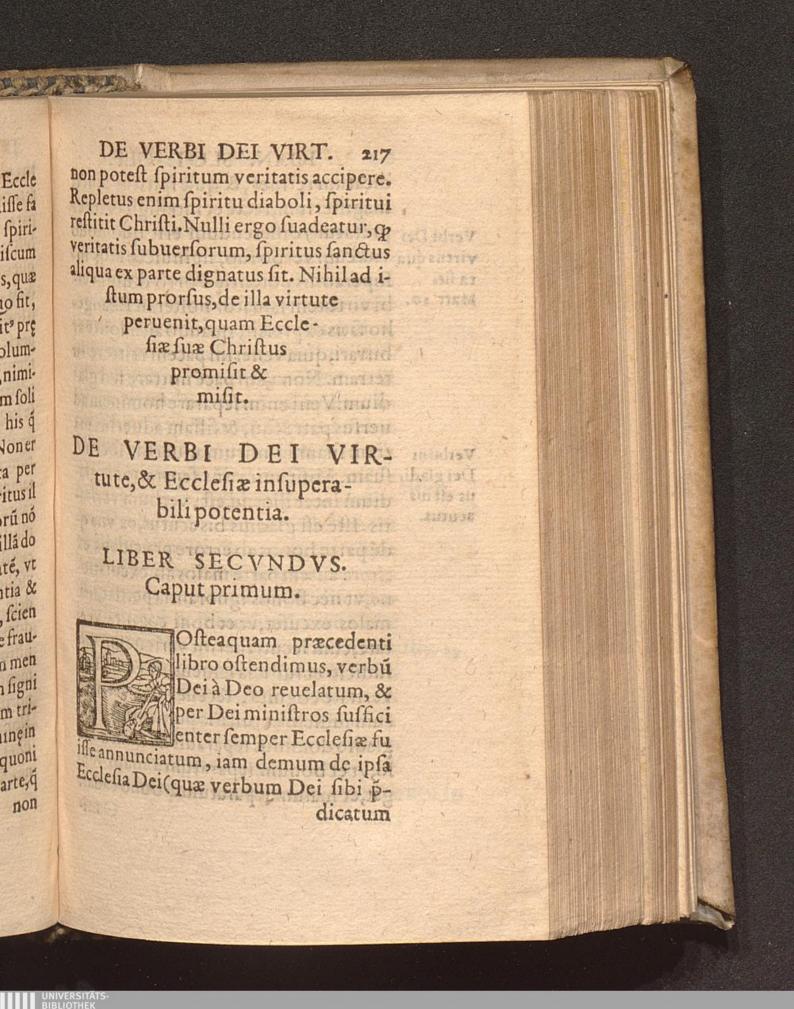
Slotan, Johann

Coloniae, 1560

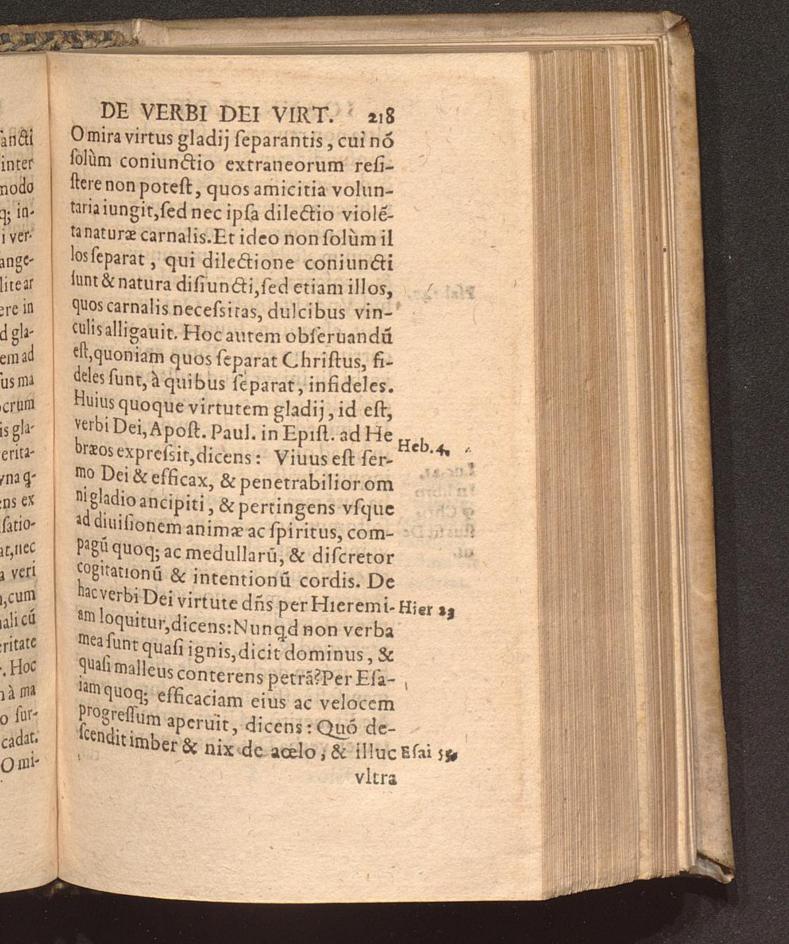
VD16 S 6745

Liber Secvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

DE IOAN. SLOT. GEF. O mira vi dicatum retinet, & quæ spiritus sandi folum co magisterium, rectè et intelligit & inter stere non Verbi Dei pretatur) disserendum erit quomodo taria iung virtus qua vnà cum verbo suo, sit inuictæ atq; insuperabilis potentie. Porrò diuini ver. tanaturæ los separa Matt 10. bi virtutem saluator noster in Euangefunt & na lio satis expressit, quando ait: Nolitear quos carn bitrari, quia venerim pacem mittere in culisallig terram. Non veni pace mittere sed glaelt, quoni dium. Veni enim separare hominemad deles fun uersus patrésiuu, & filiam aduersus ma Huius qu trem fuam, et nurum aduerfus focrum Verbum verbi De Dei gladi, suam. Misit enim dns separationis glabræos ex dium inter illos, id est, verbum veritaus elt bis mo Dei & tis. Iste est gladius bis acutus, ex vna qacutus nigladio départe bonos ab errore præcidens ex ad divisio altera autem parte malos ab excusatiopagú que ne, vt nec bonos ignorantia perdat, nec cogitatio malos excuset, vt et boni cognita veri hacverbi tate, cum secuti fuerint veritatem, cum am loqui iudicio et iusticia saluentur, et malicu mea funt veritate cognita, secesserint à veritate quali ma cum iudicio et iustitia puniantur. Hoc iam quo gladio dominus separauit bonumà ma lo, vt et bonum separatum à malo surprogreff scendit in gat, et malum separatum à bono cadat. O mi-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

IOANN. SLOT. GEF. DEV vltra non reuertitur, sed inebriat terra &infundit eam, &germinare eam facit, & dat semen serenti, & panem comedéti, sic erit verbum meum quod egredie tur de ore meo. Non reuerteturad me vacuum, sed faciet quæcunque volui, & prosperabitur in his ad quæmisil-Pfal 147: lud. Vnde Psalmista: Qui emittit, inquit, eloquium suum terræ, velociter clans. currit sermo eius. Tanta enim vis est verbi diuini, vt illud nulla humana aut diabolica potentia aduersus propositú verl to, & bene Dei impedire possit, quin prosperetur les fuerin in his ad quæ mittitur a Deo. Cælum, tiones & inquit Christus, & terra transibunt, ver Luc.21. intulerun ba auté mea non transibut. Vnde Chry In libro

vt intercidat vel vnum verború quod

ab eo dictum, imò citius peribit cœlú & terra, quàm aliquod verbum in pro-

phetia falsò dictum coargui possit. Pro

pter quod & ipse, antequam res fieret, hoc ipsum declarans de dictis suis ita

manifeste affirmauit: Cœlum & terra,

&c.Et merito, na licet verba sint, sunt tamen verba Dei, & per quæ res condú

Rus sit De- sostomus: Aded, inquit, impossibile est us.

tur, ficca multitud States. Qu pheta, dic dauit,&c atura, tam nos, tam fo corporea,

fessoribus bus fancti profeceri dire potu ne fua, ma Cumenin ti qui insi ni & popu vtexting per insidi

DE VERBI DEI VIR. tur, siccoelum fecit, & sic angelorum multitudines, sicalias inuisibiles potestates. Quod manifestum faciens Propheta, dicebat: Dixit, & facta sunt, man dauit, & creata sunt. De omni simul cre atura, tam quæ supra, quam quæ infra nos, tam sensibili, quam intellectuali, ta corporea, quam incorporea, ea pronun cians.

CAPVT II. T vt discas ineffabilem potentia verbi Dei, ad memoriam reuocato,& bene tecum expende, quot & qua les suerint, qui olim molestias, tribula tiones & persequutiones grauissimas Verbum intulerunt huius verbi facratissimi co- Deipertefessoribus pijs, baiulis & prædicatoribus sanctis, & quomodo nihil penitus factum est profecerint, imò non folum non impe-illustrius. dire potuerint, verum etiam infestationesua, magis verbi gloriam illustrarūt. Cum enim tales, qui persequuti sut, táti qui insidiati fuerunt, & reges &tyran ni & populi seditiosi, & omnia secerint, vtextinguerent scintillam verbi Dei, per insidiatores, & per eos qui vetare

volebant,

terra facit,

nede-

redie

ad me olui,

isiil-

t, in-

ociter

is elt

naaut ositú

retur

elum,

it, ver Chry

ileest

quod cœlű

prot. Pro

feret,

115 112

terra, , funt

ondú

tur,

IOANN. SLOT. GEF.

volebant, denique per immanitaté tormentorum, quibus verbi professores & precones compescere contendebat, tanta tamen pietatis flamma erupit, ita nitor ac splendor verbi Dei emicuit, vt totum orbem & habitatum & inhabitatum, breui temporis spatio inualerit, Indos penetrans, Scythas illuminas, Aethiopes purificans. Et quodadmira bile ac stupore plenum est, ipsa effera barbarorum corda demulfit & placida fecit pietatis sermo, didicerunta; philo Sophari, & abiecta pristina consuetudi ne,ad pietatem translati sunt. Et, vtma gis admireris, non hoc factu est per potentes aut sapientes huius mundi, sed per piscatores illiteratos & idiotas, qui prius quidem os aperire non audebât, sed quum essent confirmati virtute ex alto, per verbu Dei orbem vniuersum ad Christum conuerterunt. Nam quòd illiterati isti & idiotæ & piscatores, phi losophorum obturauerunt ora, & trans currerunt orbem quasiallati seminan tes veritatis sermonem, & neque quòd pauci essent, neq; quòd priuati & illite

DE VE rati, nequ cerent, ne humanum staculo eis tia Christi stacula, m tem. Tot uinæ grat xit illoru: ab hoc ip intelliger lis fit Chi xit, & nor impleuit. (inquit) g homo fem nimum q bus.Cum nibus ole cres cœli eius. Iter fermento scondit is fermenta

rabolis of

gelij virt

DE VERBI DEI VIRTVT. 220 rati, neque quod austera & insolita docerent, neq; quod veteri consuetudine humanum genus præuentum esset, obstaculo eis esse non potuit, præuia gratia Christi factum est, ita vt per ipsa ob stacula, maiorem acciperent alacritatem. Totum ergo tribuendum est diuinægratiæ, quæ confirmauit & instru xit illorum alacritatem. Vnde meritò ab hoc ipsarum rerum euentu, facile intelligere possumus, quam inessabilis sit Christi virtus, qui & ista prædixit, & non aliter quam prædixerat, ad impleuit. Simile est regnum calorum Matt. 13 (inquit) grano sinapis, quod accipiens Euangehomo seminauit in agro suo. Quod mi lij magna nimum quidem est omnibus semini- est vis. bus. Cum autem creuerit maius est om nibus oleribus, & fitarbor, ita vt volucres cœli veniant, & habitent in ramis eius. Iteru simile est regnum cælorum fermento, quodacceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totú. Quib. duabus pa rabolis ostendere voluit, magna euangelij virtutem, q omnino totu orbem

é tor-

fores

debát,

oit, ita

nicuit,

cinha-

nuafe-

minas,

dmira

effera

placida

is philo

etudi-

,vt ma

per po-

di, sed

tas, qui

idebat,

tute ex

uerfum

nquòd

res, phi

& trank

minan

ie quòd

& illite

rati

IOANN. SLOT. GEF.

verrarum erat superatura. Sicut em gra-Prædica- num sinapis extenditur atq; propagasionis viz- tur, & ficut fermentum superat, sic mag na est prædicationis virtus que per vni uersum orbem omnino coruscatura erat vt Chryf. exponit. Imbecilliores em cæteris oibus, atq; minores erant Apostoli, veru quia in ipsis magna eratvirtus, fama eorum vbiq; terrarum claruit. Quod virtute Christi factum est, qui huic fermento, tantam virtutem imposuit, & multitudini hominu ita credétes immiscuit, vt infideles fidei credentiu adhærerent. Et quemadmodum fauilla eum in arida ligna inciderit, in flamma ipsa conuertit, quævi suadeinde vel viridia ligna facile incendit, eodé quoque modo prædicatio.

CAPVT III.

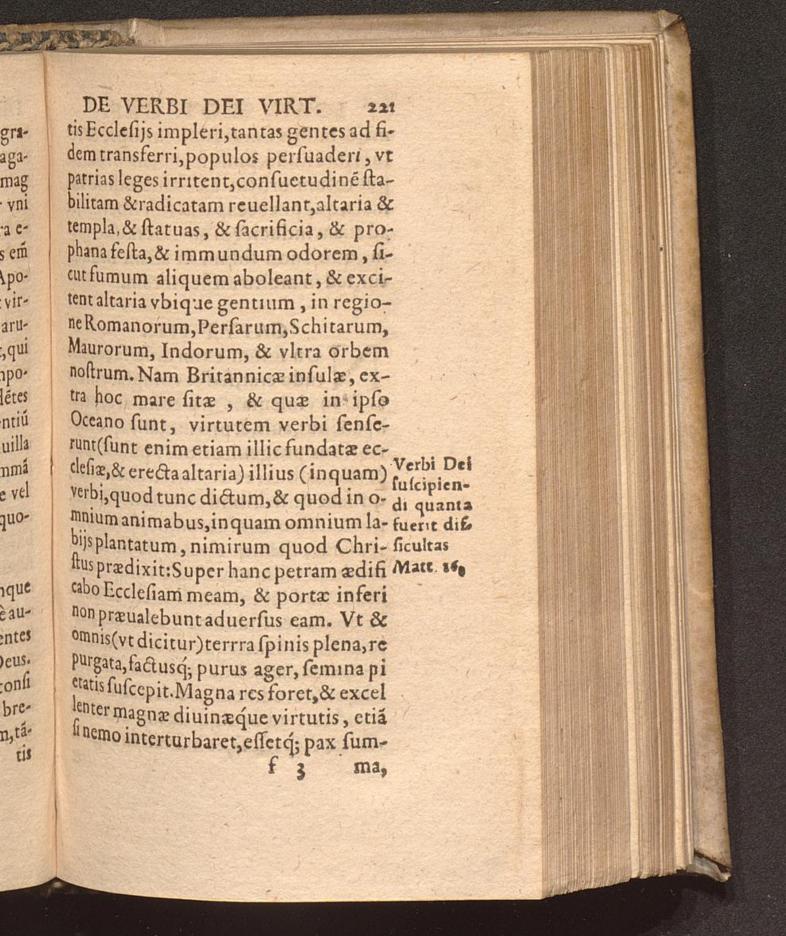
C'Anctus Chrysostomus plerumque Dmulta scribit de hac re, maxime autem in eo libro, quem aduersus gentes conscripsit. Quod Christus sit Deus. Ne transcurrasobiter, inquit, sed consi dera & tecum cogita, quid sit in ta breui tempore, omnem sub sole terram, tá-

DE V tis Ecclesi dem trans patrias leg bilitam & templa, & phana fest cut fumur tent altari ne Roman Maurorui nostrum. tra hoc r Oceano f runt(funt clesiæ, & e verbi, quo mnium an bijsplanta stus præd cabo Eccl non præu omnis(vt purgata, fa

etatis fusc

lenter mas

si nemo in

IOAN. SLOT. GEF.

ma, & multis simul adnitentibus, & reluctante nullo, posse intra tam breue té pus totum orbem à consuetudine sua mala, qua præoccupatus suit siberari, & adaliam induci. Verum hoc multo maius, quòd non solum in aliam inducitur, sed in multo difficiliorem.

CAPVT IIII.

On solum enim diuersa consue tudo erat, sed & voluptate firma ta. Duo violenta. Quæ enim acceperat à patribus, auis, & proauis, alijsque supe rioribus progenitoribus, philosophis & rhetoribus, ea respuere docebatur, qd sanè difficillimu erat. At difficilius, nouă accipe consuetudine, q nuperirrepserat, illamque valde laboriosam. Abduxit enim Christus à voluptate, et induxitad ieiunium abduxit abamore opum, & induxit ad amorem paupertatis, abduxità luxu, & induxitad temperantiam, abduxit ab ira, induxit ad mansuetudinem, abduxit ab inuidia & induxit ad benignitatem, abduxità via lata & spatiosa, et induxit in angusta

DE V & arctam e fuetos viæ mines exti viuentes a in talibus molliores arctam via ram ambu autem per vel vigint ferme fut quos perfi ratos, priu pauperes, corporis, progenito eminentia nes, per ba lis et aud plane et p guiseoru erant Hel

ceædifica

bus vique

DE VERBI DEI VIRT. & arctam et præruptam, et induxit afsuetos viæ latæ. Neque enim alios homines extra mudi huius consuetudine viuentes assumpsit, sed illos ipsos qui intalibus vitijs computruerant, & luto molliores erant, iussit vt angustam & arctam viam, asperamque illam & duram ambularent. Et persuasit eis. Quot autempersuasit? Non duobus, vel dece, vel viginti, vel centum, sed omnibus fermè sub sole habitantibus. Et per quos persuasit? Per viros vndecimillite ratos, priuatos, ineloquentes, obscuros, pauperes, patria, facultatibus, robore corporis, præcellentia glorie, dignitate progenitorum, vehementia rherorices, eminentia scientie carentes, perpelliones, per barbaros. Neq; enim eadem illis et auditoribus vox, sed extraneum plane et peregrinum sermonem à linguis eorum, quibus predicabant sortiti erant Hebraicum dico. Atque per hofceædificauit Ecclesiam hanc, quæ à fini bus vsque ad fines extenta est. Ca-8 114

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

& re-

ueté

e fua

ri.&

ma-

duci-

firma

perat fupe

ophis

atur,

ilius,

ofam.

ate,et

pau-

xit ad duxit

ruidia

uxit à

IOANN. SLOT. GEF.

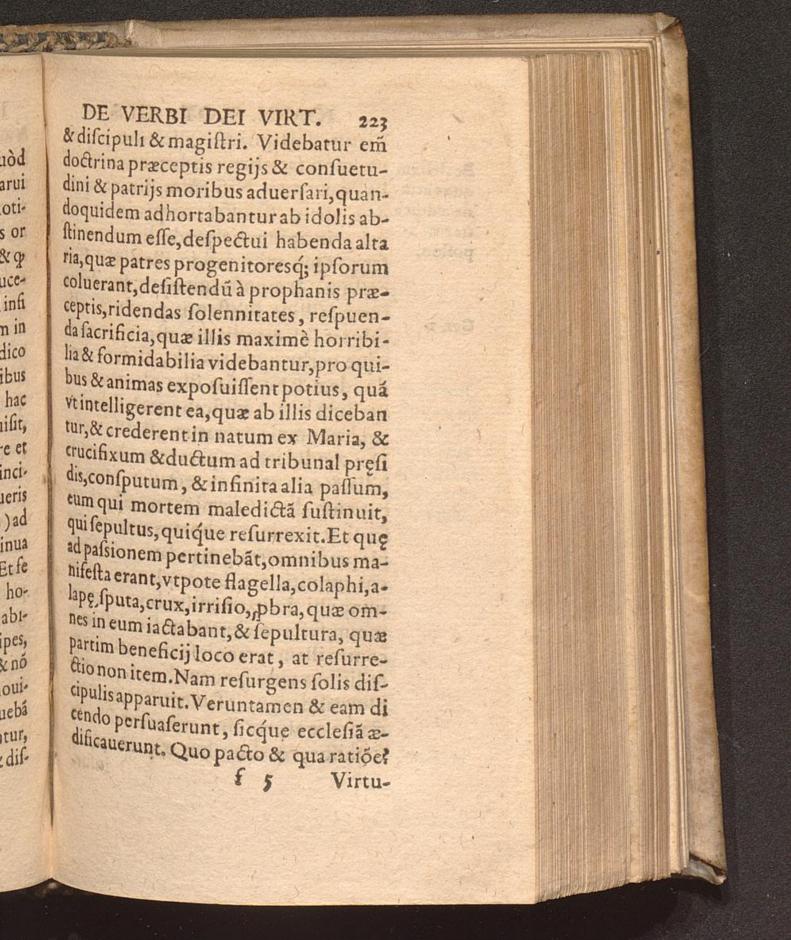
Eq; hoc folum mirabile, quòd priuati & pauperes illi & parui & ignobiles & illiterati & viles & exotici sermonis & cotemptibiles, totius or bis correctionem attentarunt, sed & q ad logè difficiliora opera, ipsum ducere iussi, no hoc in pace fecerunt, sed infi nitis bellis hinc inde excitatis. Nam in vnaquaq; gente & ciuitate, & quid dico gente & ciuitate? in singulis domibus gerebatur bellum.Radicata enim hac doctrina, &puerum sepe à patre divisit, & nuptam à socru: & fratrem à fratre et seruum à domino et subditum à principe & virum à muliere et patré à pueris (neq; em simul omnes crediderut)ad hęc quotidianas inimicitias, continua bella, multafq; ipsis mortes attulit. Et fe cit vt Apostolos quasi communes hor. stes & inimicos pleriq; auersarétur abigerentá; eos à se omnes, reges, pricipes, priuati, liberi, serui, populi, vrbes, & no folum ipfos, sed et (quod grauius) noul tios in fide, & eos qui ab ipsis instrueba tur. Eodem enim bello premebantur, & dif-

DE V & discipul doctrina p dini & patr doquidem stinendum ria, quæ pa coluerant, ceptis, ride da facrific lia & form bus & anir vtintellig tur, & crec crucifixun dis, conspi eum qui n qui sepult ad passion nifesta era lape, sputa nes in eur partim be dio non i cipulisapp

cendo per

dificaueri

以日日 加 加 加 加 加 加 加 加

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

IOANN. SLOT. GEF.

Virtute eius qui iussit, ille enim præui-Ecclesiam us omnia faciebat, reddens etiam facimerincapostoii.

Gen 1.

quaratio-lia, quæ dura. Nisi enim diuina quæne ædisica dam virtus effecisset, nequaquam hac vel principium vel præludium accepif sent. Quo enim modo ille dixit: Fiat cœlum, & monstrauit opus, fundatur terra, & illius substantia producta est, fulgeat fol, & indicauit aftrum, omniaque verbo operatus est, eodem modo idem & Ecclesias illas plantauit. Et verbum hoc, Aedificabo ecclesiam meam, hæcomnia operatum est. Illa verba Dei condiderunt opera tam admirabibilia, & que nemo expectasset. Nam sicut cum dixit:Germinet terra herbam fæni, & omnia mox hortus erant, & om nia pratum, terraq; mandatum suscipiens, infinitis ornabatur plantis. Sic& nunc vbi dixit, Aedificabo ecclesiam meam, facta acceleratione facta est, etia contra illam tyrannis se armantibus, & militibus arma mouentibus, & populis plus valido igne infanientibus, & oblu-Etante consuetudine, etia oratoribus & sophistis, & diuitibus & principibus infur-

DE . infurgent validus ac agros. rep prædicati

Tli ceri fent, amit tur, trade aqua, & o nerent cu cutionen plures tar folum nil factifegn & ad pul ficque à p coacti, no rentes, gr tibus. E rentes fan tiores ta fidentior fed & ma

tis, aliaqu

plures fie

DE VERBI DEI VIRT. insurgentibus, sermo Dei velut ignis validus adueniens, spinas consumpsit, agros repurgauit, seminauit verbum prædicationis.

ræui-

faci-

quæ-

n hæc

cepil

: Fiat

datur

a est,

mni«

mo-

it. Et

n me-

rerba

rabi-

m fi-

·bam

kom

cipi-

sic &

fiam

etia.

15, &

pulis

blu-

us &

ibus

fur-

CAPVT VI. Tlicet hi qui crediderunt in car-Ceribus seruarentur, despectui es sent, amitterent substantias, occiderentur, traderentur igni, fubmergerentur aqua, & omne tormentor u genus sustinerent cum summa ignominia, & perse Persecuticutionem paterentur vt hostes publici, onibus no plures tamen semperaccrescebant, non segniores solum nihil ex afflictionibus aliorum Christiani factisegniores, sed & multo alacriores, sed creue-& ad pulchrā hāc piscatione assiliebāt, runt masicque à piscatoribus capiebantur, non giscoacti, non vim passi, sed sponte accur rentes, gratiamque habentes adducen tibus. Et quamuis viderent fluere tor rentes sanguinis credentium, feruentiores tamen reddebantur in fide & sidentiores. Et non discipulis solum, sed & magistris vinctis, sugatis slagella tis, aliaque mille mala passis, discipuli

plures fiebant, & magis studiosi. Qua-Philip.z.

re Pau-

以及即位,因为汉军等, DE IOANN. SLO. GEF. re Paulus clamat, dicens: Vt plures è fra ultabat. E tribus in domino confidentes, in vincu quòd pub lis meis abundantius auderent, fine tiluptateaco quòdiuer moreverbum Dei loqui. Et alibi iterii: E. The. 2 dentes, vt Vos imitatores facti estis Ecclesiarum, ne Iefu con quæsunt in Iudæa, quia eadem passieait:Gaude stis & vos à contribulibus vestris, sicut & ipfià Iudæis, qui & dum occiderunt bis, & adin num Chris Iesum, & prophetas, & nos persequuti funt, & Deo non placent, & omnibus raris, quòc rit,cum & hominibus aduersantur, prohibentes Heb.10 bat, sed et nos loqui gentibus, vt saluæ siant. Alijs leticie sue quoque scribens, sic dicit: Rememorater lætant mini autem pristinos dies, in quibusilluminati, magnum certamen sustinu-Gaudeo & idipfum au stis passionum. Et in altero quidem optulamini m probrijs & tribulationibus spectaculu to, quod tã facti, in altero autem socij taliter con-(ait) iam d uersantium. Nam & vinctis compassie tionis inft stis, & rapinam bonorum vestrorum cu gaudio suscepistis, cognoscentes vos ha bere meliorem & manentem substanti-Ic igitu am. Vides virtutis excellentia, qtanta Oedifica operata est? Nã qui tanta patiebatur, no lapidibus ! solum non ægrè ferebant vel deficie-& fugetur, bant, sed & gaudebant, gestiebant, ex

DE VERBI DEI VIRT. res è fra ultabat. Et de discipulis quidem dicit, n vincu quòd publicationem substantiæ, cũ vo Actor, s fine tiluptate acceperint, de magistris verò, i iteru: quòdiuerint à conspectu concilij gau iarum, dentes, vtpote digni habiti pro nomipassi ene lesu contumeliam pati. At de seipso s, ficut ait: Gaudeo in passionibus meis pro vo derunt bis, & adimpleo ea quæ desunt passioequuti num Christi in carne mea. Et quid mi nnibus raris, quòd in passionibus gauisus fuebentes nt,cum &morturus non solum gaudebat, sed et discipulos ad communionem leticie sue vocabat, quod sanè excellenter lætantis anime erat? Sic enim ait: Gaudeo & congratulor omnibus vobis, idipsum autem etvos gaudete et congra Philip. 2. tulamini mihi. Et quid factum est dicito, quod tato gaudio impletur? Ego em 2. Tim. 4. (ait) iam delibor & tempus mez resolu tionis instat. CAPVT VI. Cleigitur edificabant, alioqui nullus Ugdificare potest parietem vnű, que lapidibus & calce extruit, si impediatur & sugetur, illi autem etiam Ecclesias in

F.

t. Alijs

morabusil-

Ainus-

em op-

taculu

r con-

passi e-

umcú vos ha stanti-

tanta ur, no

eficie-

it,ex ulta

IOAN. SLOT. GEF.

松夏夏夏夏夏夏夏夏夏

DE VI

non præua

la ait, quæ

quæad in

quot tyra

sus ipsam i

uisimas p

modo tot

uitia erat f

neræque }

gnabant,

palianus &

vique ad]

&omnes i

Itabant E

omnes. (

mansueti,

feste in in

bellorum

tur, alij sa

am bella f

araneoru

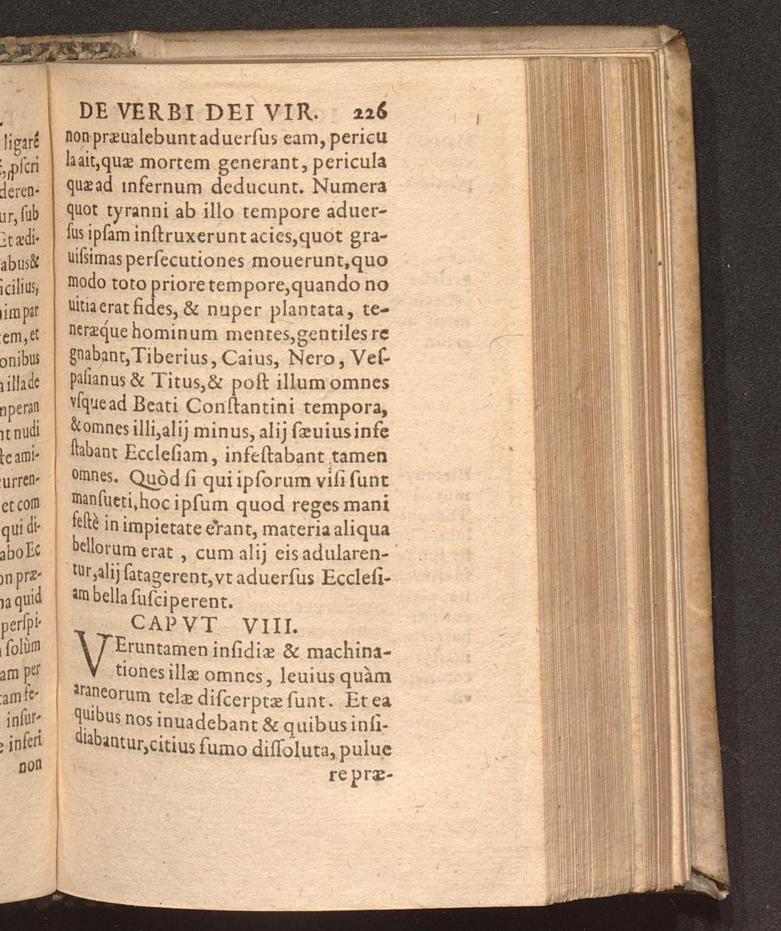
quibus n

diabantu

tio

toto orbevbiq; extruxerut, licet ligare tur, psecutione ferrent, fugarent, pich berentur eor u bona, flegellis cæderentur, occiderentur, comburerentur, sub mergerétur vna cum discipulis. Et adificabant non lapidibus, sedanimabus& institutis, quòd planè multo disficilius, quam lapidibus extruere. Nó enimpar est, construere sensibilem parietem, et animæ tantis temporibus à dæmonibus irritatæ persuadere, vt ab insaniaillade sistat, et ad tantam perueniat temperan tiam. Nihilominus hocpotuerunt nudi illi, et calceis carentes, et vna vesteamicti, perque vniuersum orbem currentes. Habebant enimadiutricemet com militanté inuictam virtuté eius, qui dixerat:Super petram hanc ædificabo Ec clesiam meam, et portæinferi non præ ualebunt aduersus eam. Examina quid sibi hoc verbum vult, et videbis perspicuam eius veritatem. Nam non solum hoc mir u est, quòd ædificauit eam per totummundum, sed quia inuictamfecit, et inuictam, licet tot bella inlurgant. Hoc enimest, quòd portæ inferi

Matt.16. Ecclesia est inuicta

IOAN. SLOT. GEF.

Martyru encomia præclara.

Ecclesia perlecutio getur,

Hieronymus ad cutioniest

re præterierunt infirmiora. Magnum enim nobis numerum implerunt, immortales que illos thesauros Ecclesiare liquerunt, & columnas & turres, & eos qui non solum viuentes, sed & mortu, posteris magne vtilitatis materia facti funt. Augetur enim (vt Lactantius ait) nibus au. religio Dei, quanto magis premitur,et 1emper noster numerus, de deorum cul toribus creuit, nunquam verò, neinip. sa quidem persecutione diminutus ell. Etenim (vt iterum Chryfosto.ait) ficut plantæ rigate magis crescunt, ita &hdes nostra oppugnata, magis floret, & seditione agitata, incremeta maioralu-Theophi- mit. Neq; horti aqs irrigati ita germi lum, Chri nant & fœcundi funt, vt ecclesiæ, si mar the funda tyrum irrigetur sanguine. Tyrannier fia, perle- uerfieren Dei inferreverunt, & uersus verbum Dei insurrexerunt, & buscreuit, neque eam expugnare potuerunt, qui martyrus adhucparua religionis scintilla erat, coronata sed ipsi potius confracti sunt. Augebatur quotidie scintilla hæc serebaturg; in sublime, et omnem vndique terram

inuadebat. Cum occiderentur, adure-

rentur, si tur, beltij nes ficut 1 ctus, sicut dium ficu rebant, or ra ita con generose ter & volt Deireges rentur, vu perent, tr strigeren rafcerent niq; totu fecus ac p giapartui men ferm netras, vii & magnai bataccor trafideles commou do vicit a

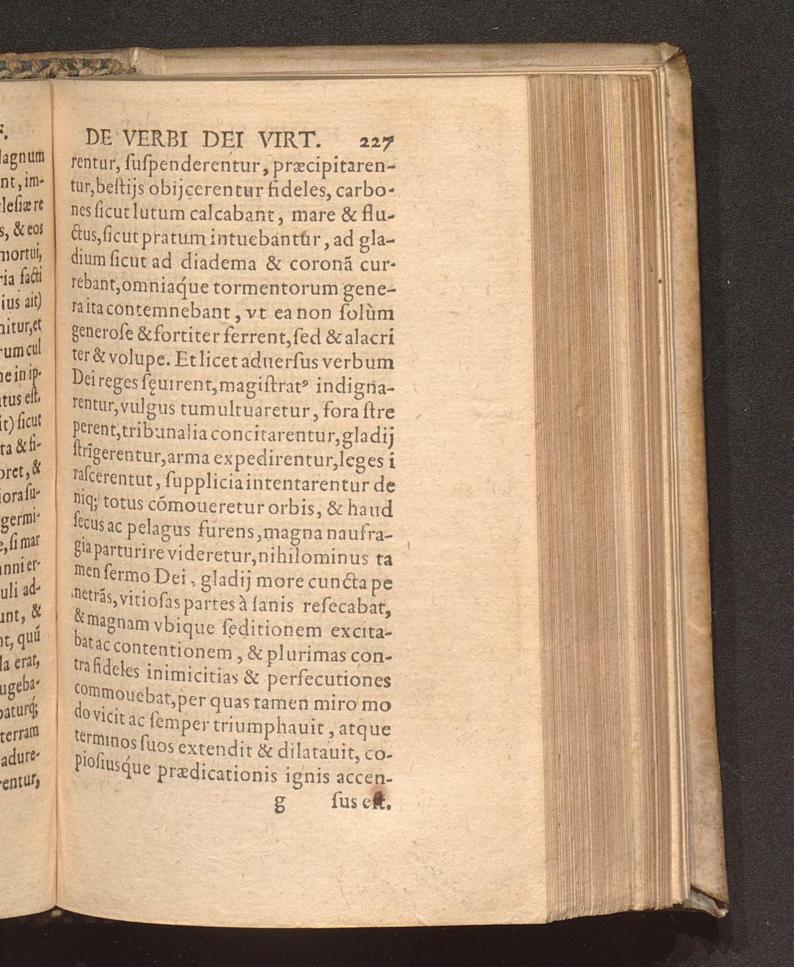
terminos

Piosiusqu

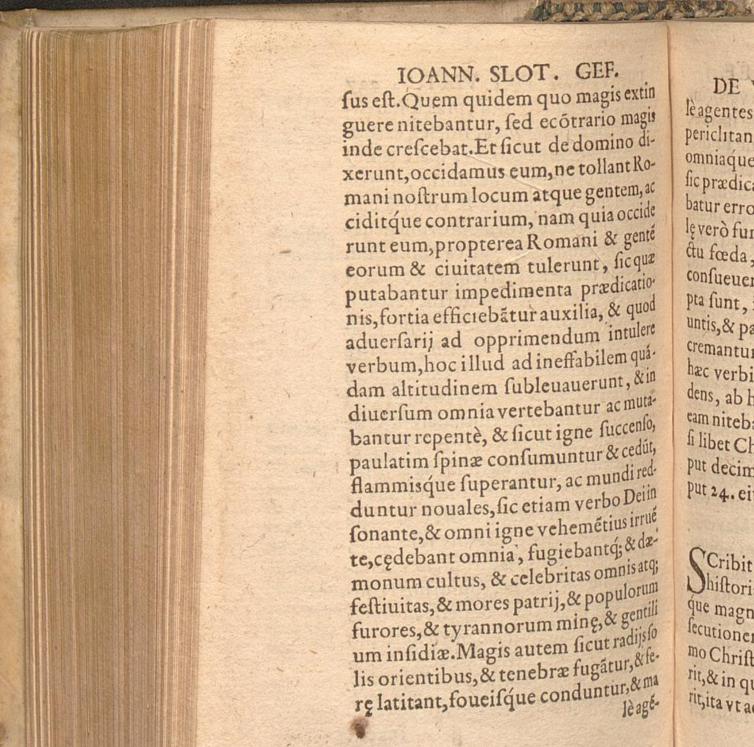
rentur,

DE V

以以以以及,以及其实。

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

hæc verbi dens, ab h eam niteb fi libet Ch put decim Put 24. ei Cribit Uhistori que magn secutiones

DE VERBI DEI VIRT. lèagentes deprehensi à sole redarguti periclitantes abeunt seseque occultat, omniaque lucida efficiuntur & clara, sic prædicatione verbi fulgente, fugabatur error, & veritas remanebat, fauilleverò fumusq; templorum, & alia didu sæda, quæ in sacris suis celebrare consueuerant, desecerunt atq; consum pta sunt, instar cere vapore ignis pere untis, & palearum vice, que subitò concremantur incendio. Clara verò inter hac verbi Dei stamma surgebat resplédens, ab his potissimum subleuata, qui eam nitebantur opprimere. Vide quoq; li libet Chrysostomum homil.34.in ca put decimum Matt. & homi. 76.in ca put 24. eiusdem.

CAPVT IX.

Scribit Eusebius libro 8. Ecclesiast.

Shistoriæ, quam mirabiliter, quamque magnisice, ante sui temporis persecutionem, per vniuersum mundu ser mo Christi, & pietatis do ctrina psecerit, & in quantum sublimitatis ascende rit, ita vt ad enarrandum, vires sibi der

g z esle

extin

magis

no di-

nt Ro-

em, ac

occide

genté

1c quæ

icatio.

quod

tulere

n quá.

t, &in

muta-

cenfo,

cedút,

dired-

Deiin 1s irrué ; & dæ-

nisatq;

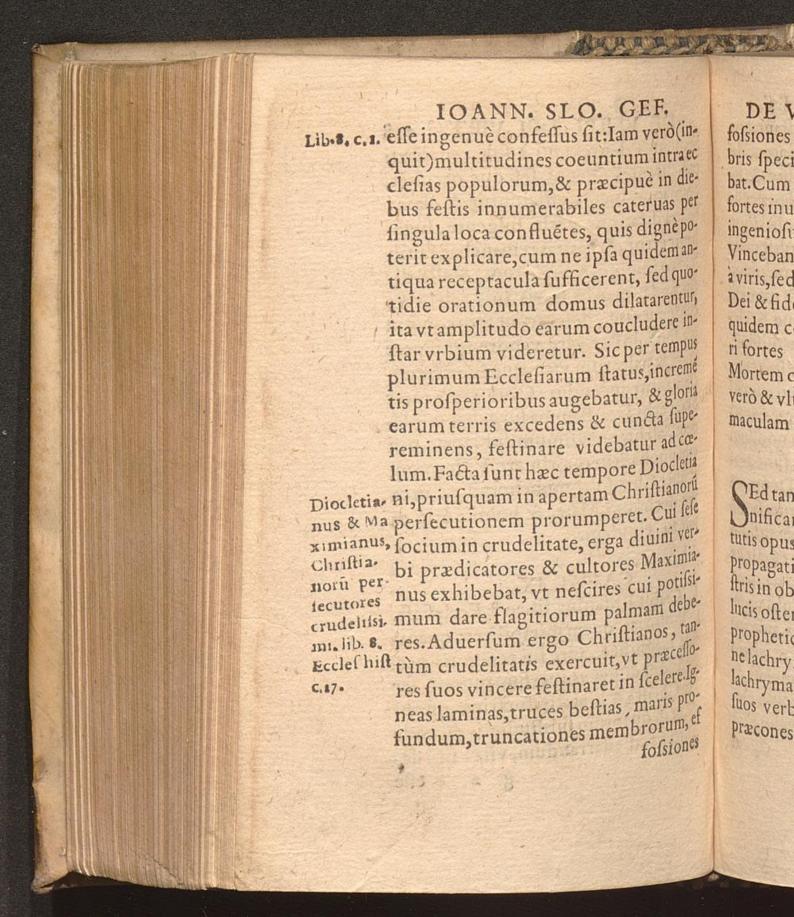
ılorum gentili

adijsfo

11, &fe-

r, & ma

lèage-

DE VERBI DEI VIR. fossiones oculorum, & singulis membris specialia inferre supplicia gestiebat. Cum tamen magis illi constantes & fortes inueniantur tolerado, quam iste ingeniosus & callidus in exquirendo. Vincebantur etenim sæpius, no solum aviris, sed etiam à sœminis quæ verbo Dei & fidei calore succensæ, vt fæminæ quidem comprehendebantur, sed vt vi ri fortes in certamine coronabantur. Mortem quippe promptius fubire, imò verò & vltro expetere, quam corporis maculam recipere malebant. CAPVT IX. CEd tandem dominus pergens mag-Unificari in sanctis suis, & copte virtutis opus ac prædicati verbi, liberiore propagationem instituens, iterum no-Itris in obscuro positis, splendorem suę lucis ostendit. Etenim quia secundum propheticum dictum, cibauerat eos panelachrymarum, & potum dederat eis lachrymas in mensura, tandem seruos suos verbi sui sacrosancti custodes & præcones libertati restituit. Etenim cũ religio-

rò(in-

ntraec

in die-

ias per

gnè po-

em an-

d quo-

rentur,

ere in-

empus

ncremé

gloria

a fupe-

ad cœ-

ianorú

ui sese

ini ver-

aximia-

potisi-

n debe-

os, tan-

ecesso-

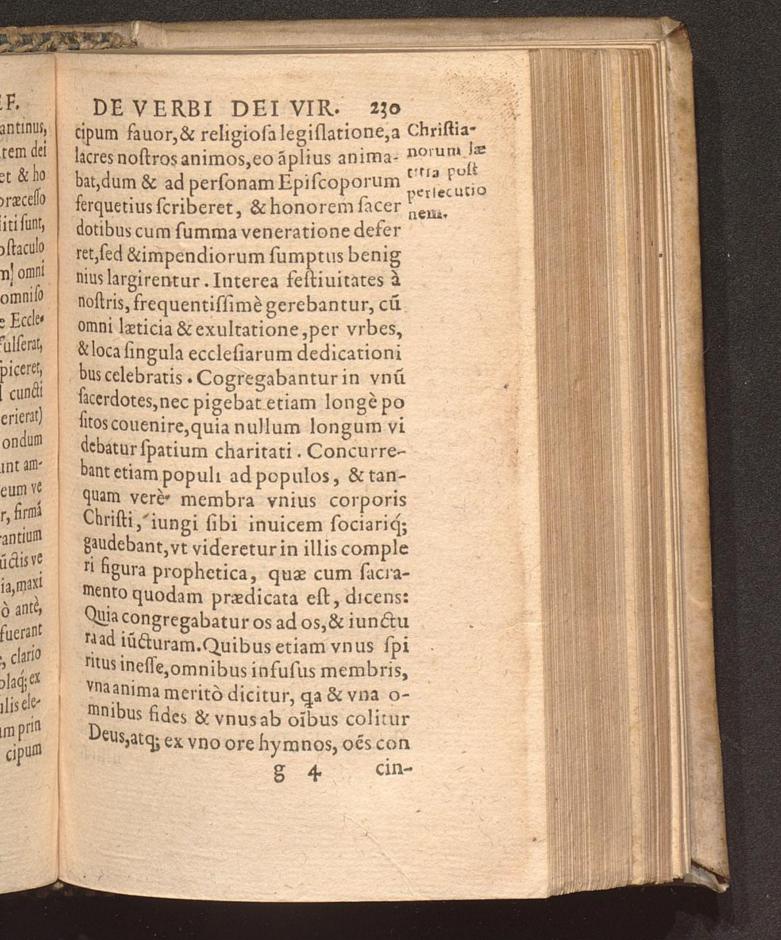
lere.Ig.

ris pro-

rum, et

siones.

以及四里。夏罗汉斯等 IOANN. SLO. GEF. DE Constanti reliosissimus imperator Constantinus, cipum fa ni pietas, repudiatis erroribus, maiestatem dei lacres no fingularis ac veri, cognouisset & ho bat, dum norasset, verbum Dei quod præcello ferquetin res illius, pænitus delere molitifunt, dotibus absque vllo propemodum obstaculo ret, fed & Nam omni liberè predicatum est. nius larg nube detersa, lætus iam dies, & omnilo nostris, f le clarior illuxerat terris, atque Eccle omni læ fijs Christi splendor sui solis esfullerat, & loca fi Libes. Ec. nec vsquam qui hoc aliter respiceret, bus celel cle, hift, liuidus supererat oculus . Sed cundi facerdot cap, 10 mortales, tyrannicæ (que preterierat) fitos cou crudelitatis horrore, etiam finondum debatur fide, votis tamen quæ nostrasunt ambant etia plectentes, vniuersi pariter Deum ve quam v rum, pijs esse auxilio fatebantur, firma Christi que esse spem in Christo sperantium gaudeb comprobabat. Ex quo aderat cuclis ve ri figur lut diuino munere infusa leticia, maxi mento r mè videntibus ea loca que paulò ante, Quiaco impijs tyrannorum machinis fuerant raad iű destructa, rediuiua costructione, clario ritus in ra & excelsiora cosurgere, templaqiex vna ani. celsa, pro humilibus conuenticulis elemnibus uari. Iuuabat enim Christianorum prin Deus, a cipum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

型。其一型。 置。 是, 其 、 其 、 其 IOAN. SLOT. GEF. DE V cinunt Deo. Iam verò ingens in sacerdo ministrat tijs & ministeriis, atq; in omnibus que quod scri clesiæ ab ad religionis observantiam pertinent, hæc in ch gratia refulgebat. Astabant hic spallentium chori iuuenes & virgines, senes cu nore inui iunioribus laudabant nomen domini. rum sese Hicministeria ordinatis ac dispositis vi pliciores piciebant cibus agebantur, pontificum quoq; ac facerdotum consessus, ipsa canitie vene populos & eruditi rabilis, eminus præfulgebat. Iam verò si quis per gratiam Dei inspiratus, ser pura vita di Deo h monem proferret ad populum, cum o bat eisqu mni silentio ora cunctorum in eum 0tebaturo culique conuersi tanquam cœlitus sibi per eum denunciari aliquid expectatæ fin bant. Tanta auditorum reuerentia, tan feri tus ordo in sacerdotibus seruabatus. P Inde alius atq; alius, & non solum duo veltres, sicut Apostolus dixit, cateris examinantibus loquebătur, sed &quan tiscunque dabatur sermo in apertione oris sui, vt magis constaret in eis illud quod Moyses dixerat: Quis dabit om nem Ecclesiam Dei prophetare? Nulquam enim liuor aderat, nullum pullabat inuidia, Dei dona, Dei populis mi nistra.

